

Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir
sporto ministerijai

2025-02-27 Nr. SR-I-25-3

DĖL PATEIKTŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vilniaus universiteto Studentų atstovybė (toliau – VU SA), išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo *Dėl preliminaraus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, į kurias 2025 metais priimami studentai, skaičiaus, studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo pagal studijų pakopas, studijų kryptių grupes, mokslo, meno sritis sąrašų patvirtinimo ir valstybės finansuojamų studijų vietų antrajai konkursinei eilei sudaryti skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo nustatymo* projektą ir Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymo *Dėl preliminaraus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų, į kurias 2025 metais priimami studentai, skaičiaus, studijų stipendijų skaičiaus ir skiriamo valstybės finansavimo, antrajai konkursinei eilei formuoti skiriamo pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamų vietų skaičiaus nustatymo* projektą (toliau – Įsakymo projektas), teikia šiuos pastebėjimus bei siūlymus:

1. Įsakymo projekte Universitetinių studijų Matematikos mokslų (A) ir Fizinių mokslų (C) studijų kryptių grupėms, pirmajai ir antrajai konkursinėms eilėms kartu sudėjus, numatoma skirti 500 valstybės finansuojamų vietų (toliau – VF vietos). Manome, kad siekiant atliepti XXI a. iššūkius ir jų kompleksiską sprendimą, reikalingas didesnis skaičius nurodytų kryptių grupių specialistų (-čių), kurie (-ios) prisidėtų prie STEAM ugdymo plėtros ir 2023 m. priimto 2023–2030 metų STEAM ugdymo stiprinimo plano įgyvendinimo¹. Tikime, kad Valstybė turėtų skirti didesnę dėmesį ir pajėgumus šių studijų kryptių grupių kvalifikuotų specialistų (-čių) paruošimui, kurių poreikis Lietuvoje nuolat auga, ypač dėl šių sričių pedagogų (-ių) trūkumo. Dėl šios priežasties siūlome padidinti Matematikos mokslų ir Fizinių mokslų kryptių grupių VF vietų skaičių 10 %, t. y. **iki 550**. Tai prisidėtų prie studijų prieinamumo aukščiausios

¹ Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas „Dėl 2023–2030 STEAM ugdymo stiprinimo plano patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/e05bad003fe111eeb4b9a076396dcf81?positionInSearchResults=0&searchModelUID=9d0f59c1-b207-49f5-b922-af67099564e4>

kvalifikacijos siekiantiems (-čioms) studentams (-ėms) bei galėtų reikšmingai atliepti chemijos, fizikos bei matematikos pedagogų (-ių) trūkumo mažinimo ir STEAM ugdymo plėtros siekius;

2. Atkreipiame dėmesį, kad dar svarstant Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSI) Nr. XI-242 62 ir 77 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą nr. XIVP-3802 VU SA pateikė raštą, kuriuo išreiškė poziciją, kad nepalaiko šio įstatymo 77 straipsnio 1 dalies 2 punkto papildymo, kuriame įtvirtinta, jog stojant antrosios konkursinės eilės tvarka atlikta 9 mėnesių privaloma pradinė karo tarnyba prilyginama 12 mėnesių praktinės veiklos patirčiai². Kaip jau minėta rašte, manome, kad 77 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos nederą su socialinės dimensijos aukštajame moksle plėtra ir jos siekiu sudaryti galimybes įgyti aukštąjį išsilavinimą mažiau reprezentuojamoms asmenų grupėms, susiduriančioms su akademiniais, socialiniais, finansiniais, geografiniais ir informaciniais barjeriais. Įsakymo projekte įvardinta, kad bendras antrajai konkursinei eilei formuoti skiriamų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamų vietų skaičius yra 862. Jei vietos būtų tikslingai skiriamos asmenims, kurie atitinka MSI 82¹ straipsnio 3 dalyje nurodytus (t.y. didinančius socialinę dimensiją) kriterijus, būtų matomas didesnis pagrindas tokiam antrosios konkursinės eilės VF vietų skaičiui. Šiuo aveju matome didelę riziką, jog didžioji dalis antrosios konkursinės eilės VF vietų atiteks būtent 77 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus kriterijus (t.y. darbinę patirtį turintiems (-čioms) ar pabaigusiems (-ioms) privalomąją pradinę karo tarnybą) atitinkantiems (-čioms) stojantiejiems (-čiosioms). Todėl dar kartą atkreipiame dėmesį, jog dabartinis teisinis reguliavimas yra netikslingas bei nederą su socialinės dimensijos plėtros aukštajame moksle siekiu.

Manome, kad pateikti pasiūlymai leistų padidinti studijų prieinamumą aukščiausios kvalifikacijos siekiantiems (-čioms) studentams (-ėms), prisidėtų ir prie chemijos, fizikos bei matematikos mokytojų trūkumo mažinimo bei STEAM ugdymo Lietuvoje stiprinimo. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad dabartinis antrosios konkursinės eilės sudarymo reglamentavimas yra netikslingas ir neatliepiantis socialinės dimensijos aukštajame moksle tikslo.

Prezidentė

Klėja Merčaitytė

² VU SA raštas „Dėl mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 62 ir 77 straipsnio pakeitimo projekto Nr. XIVP-3802“. Prieiga per internetą:

https://vustudentuatstovybe.sharepoint.com/:b:/s/vieningai/ESZdiOqe4ttEppe_vYnBhLOB2wPn0TeM4z-2ZqN_tu7uVQ